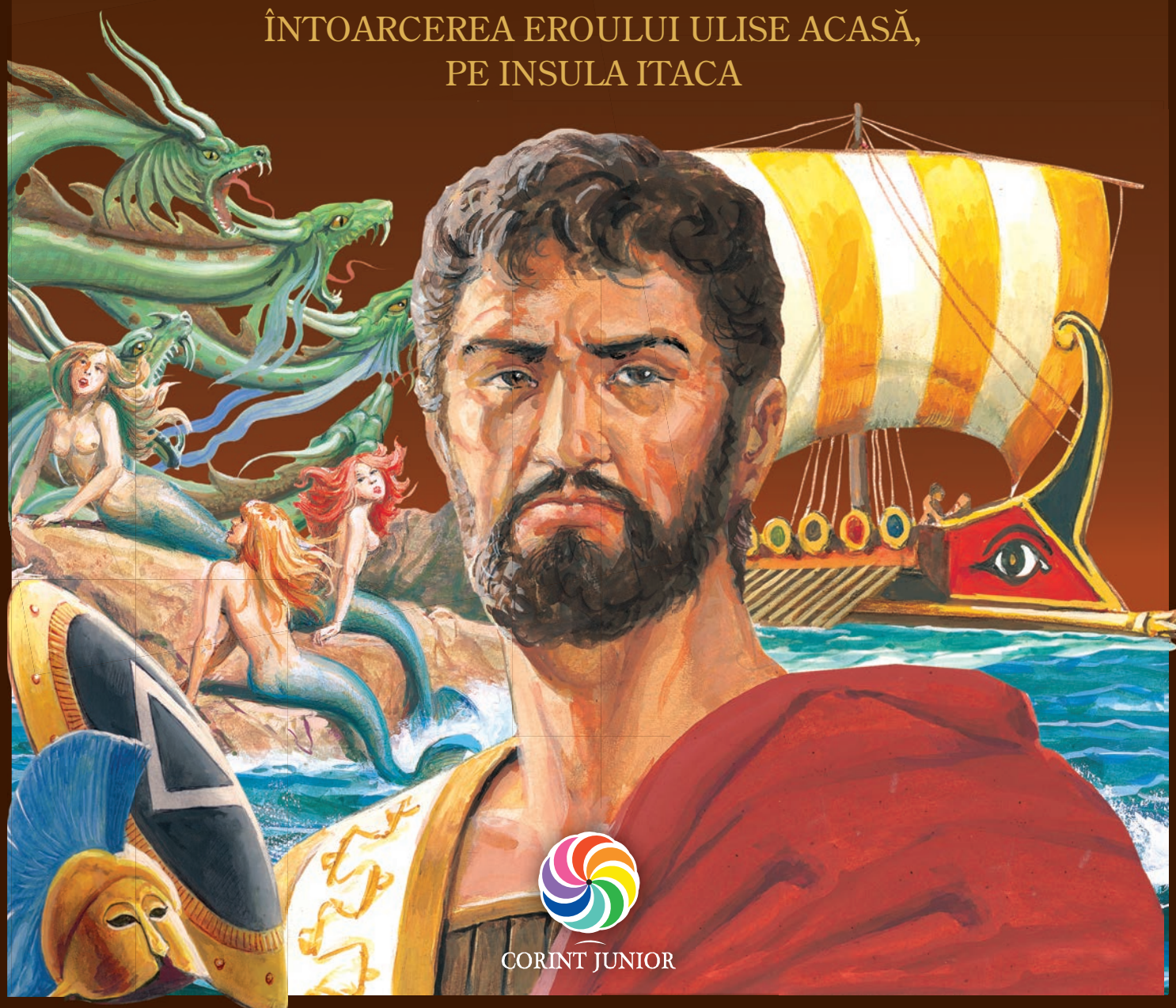

MITURI
ȘI LEGENDE

ÎNTOARCEREA EROULUI ULISE ACASĂ, PE INSULA ITACA

CORINT JUNIOR

Vrăjitoarea Circe

ÎN PALATUL EI, CIRCE OFERĂ HRANĂ ȘI BĂUTURĂ TOVARĂȘILOR LUI ULISE, IEȘIȚI ÎN RECUNOAȘTERE, CARE SUNT TRANSFORMAȚI ÎN PORCI PRINTR-UN FARMEC AL VRĂJITOAREI. ULISE SE DUCE SĂ O ÎNFRUNTE ȘI, DUPĂ CE ÎȘI RECUPEREAZĂ TOVARĂȘII, RĂMÂNE OASPETE AL VRĂJITOAREI TIMP DE UN AN.

Am coborât să cercetez acea insulă și pe drum am văzut o casă frumoasă în fundul unei văi. La întoarcere, am vânat un cerb și l-am dus tovarășilor mei, l-am fript și l-am mâncat liniștiți. Pe când mâncam, le-am spus oamenilor mei: „Prieteni, în pădure am văzut o casă; ne vom împărți în două grupuri, unul condus de mine, celălalt de Eurilohos. Un grup se va duce să vadă ce e cu casa aceea, celălalt va rămâne la corabie”. Am tras la sorți. Eurilohos s-a dus cu oamenii lui să afle cine locuia în acea casă. S-a întors după o vreme singur și atât de buimăcit de cele întâmplare, încât nu reușea să ne povestească nimic.

La insistențele noastre, ne-a spus că în casa aceea locuia o femeie ce părea o zeiță și fermeca bărbații.

Vrăjitoarea Circe, cu cântecul ei, atrăsese bărbații în casă și, după ce le oferise mâncare și băutură, aceștia se prefăcuseră în porci. Doar Eurilohos se salvase, căci nu mâncase nimic. M-am dus la casa lui Circe. Pe drum mi-a ieșit în cale Hermes, mesagerul zeilor, care m-a sfătuit să fiu foarte atent cu ea. Mi-a spus că în momentul în care îmi

va oferi de băut, va trebui să-mi scot sabia din teacă. Și așa am făcut. Atunci vrăjitoarea Circe mi-a spus: „Cine ești tu? Oare ești Ulise? Mi s-a profețit că numai fiul lui Laerte nu va cădea în mreaja vrăjilor și a vorbelor mele dulci”. I-am poruncit să-mi prefacă oamenii înapoi în bărbați și așa a făcut. Vrăjitoarea Circe a dat un banchet în cinstea noastră, la care am luat parte

fără să ne prefacă în animale. Am rămas la ea un an. În momentul plecării, vrăjitoarea mi-a dat de veste că nu-mi încheiasem călătoria și că va trebui să cobor la Hades ca să vorbesc cu Tiresias. Am încărcat proviziile, animalele de sacrificiu și am plecat cu vânt prielnic.

Circe era o vrăjitoare care trăia pe insula Eea (din grecescul Eos, „aurora”), actuala insulă Ponza, din largul coastei regiunii Lazio.

Coborârea în Infern

ULISE VORBEȘTE ÎN ÎMPĂRĂȚIA UMBRELOR CU TIRESIAS, ACESTA ÎL ÎNȘTIINȚEAZĂ DE GREUTĂȚILE PE CARE LE VA MAI AVEA DE ÎNFRUNTAT ÎN DRUMUL SĂU. APOI O ÎNTÂLNEȘTE PE MAMA SA, ANTICLEA, CARE ÎI VORBEȘTE DESPRE NECAZURILE CE S-AU ABĂTUT ASUPRA LUI TELEMAH ȘI A PENELOPEI.

Am ajuns în Infern, unde nu se vede Aniciodată lumina soarelui. Am sacrificat animalele și am închinat în cinstea morților. Când curgea sângele, toate animalele morților mi-au ieșit în cale. S-a apropiat în grabă Tiresias, cel cu care Circe m-a sfătuit să vorbesc. M-a întrebat de ce am lăsat în urmă lumina soarelui ca să ajung aici, jos, și apoi mi-a spus: „Un zeu îți va presăra

cu greutate drumul de întoarcere. Poseidon te va persecuta, căci l-ai orbit pe fiul lui preferat, Polifem. Deși vei avea parte de multe nenorociri, vei ajunge acasă, cu condiția să nu te atingi de boii lui Helios, care pasc pe pajiștile verzi. Dacă le vei face rău cirezilor sacre, nu veți avea parte de milă nici tu, nici oamenii tăi. Când vei ajunge acasă, îți vei găsi curtea regală distrusă și bărbați

Hades este împărăția Infernului, unde se odihnesc sufletele morților, dar este și numele zeului ce o stăpânește.

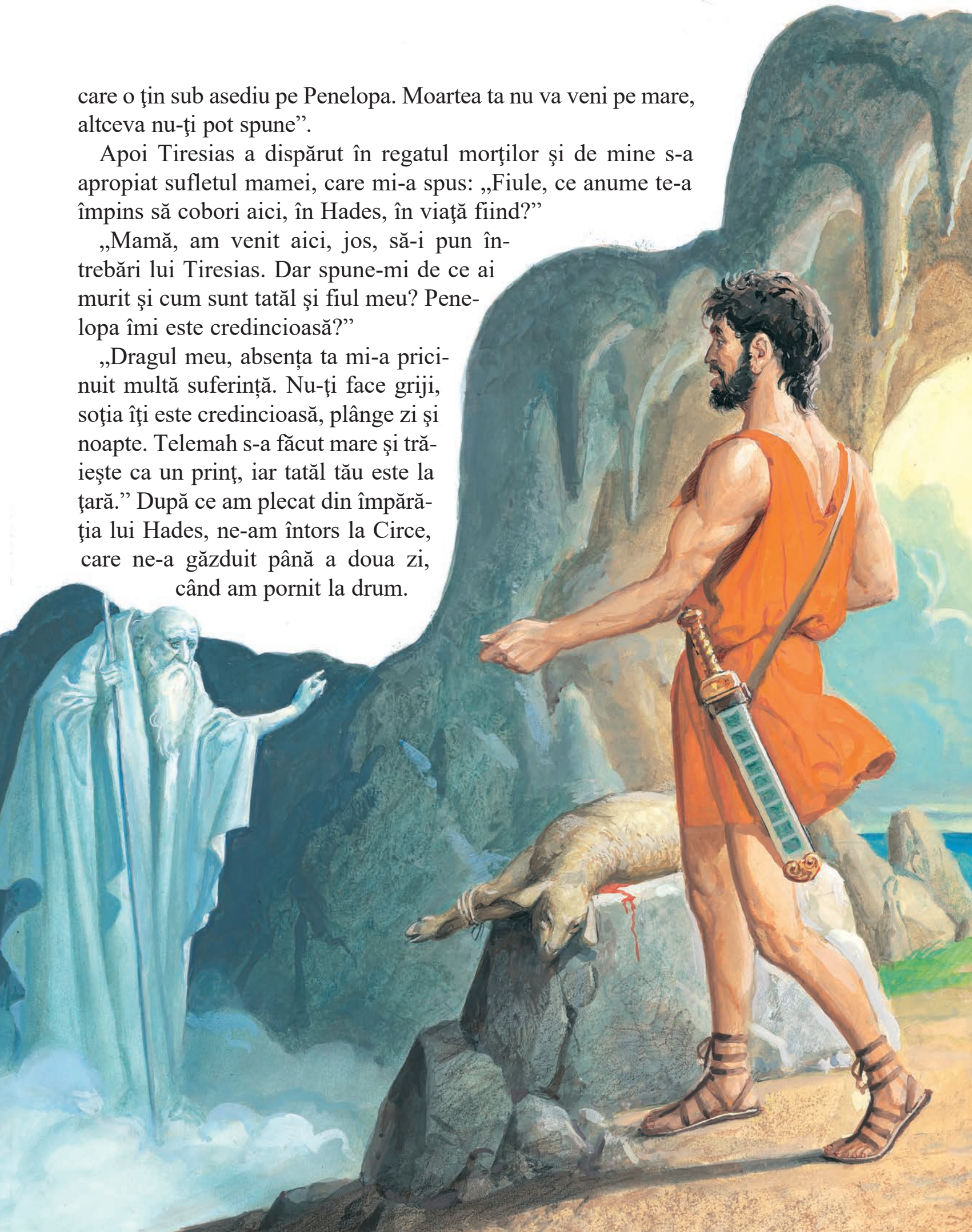

care o țin sub asediu pe Penelopa. Moartea ta nu va veni pe mare, altceva nu-ți pot spune”.

Apoi Tiresias a dispărut în regatul morților și de mine s-a apropiat sufletul mamei, care mi-a spus: „Fiule, ce anume te-a împins să cobori aici, în Hades, în viață fiind?”

„Mamă, am venit aici, jos, să-i pun întreări lui Tiresias. Dar spune-mi de ce ai murit și cum sunt tatăl și fiul meu? Penelopa îmi este credincioasă?”

„Dragul meu, absența ta mi-a pricinuit multă suferință. Nu-ți face griji, soția îți este credincioasă, plânge zi și noapte. Telemah s-a făcut mare și trăiește ca un prinț, iar tatăl tău este la țară.” După ce am plecat din împărăția lui Hades, ne-am întors la Circe, care ne-a găzduit până a doua zi, când am pornit la drum.

Seducătoarele sirene

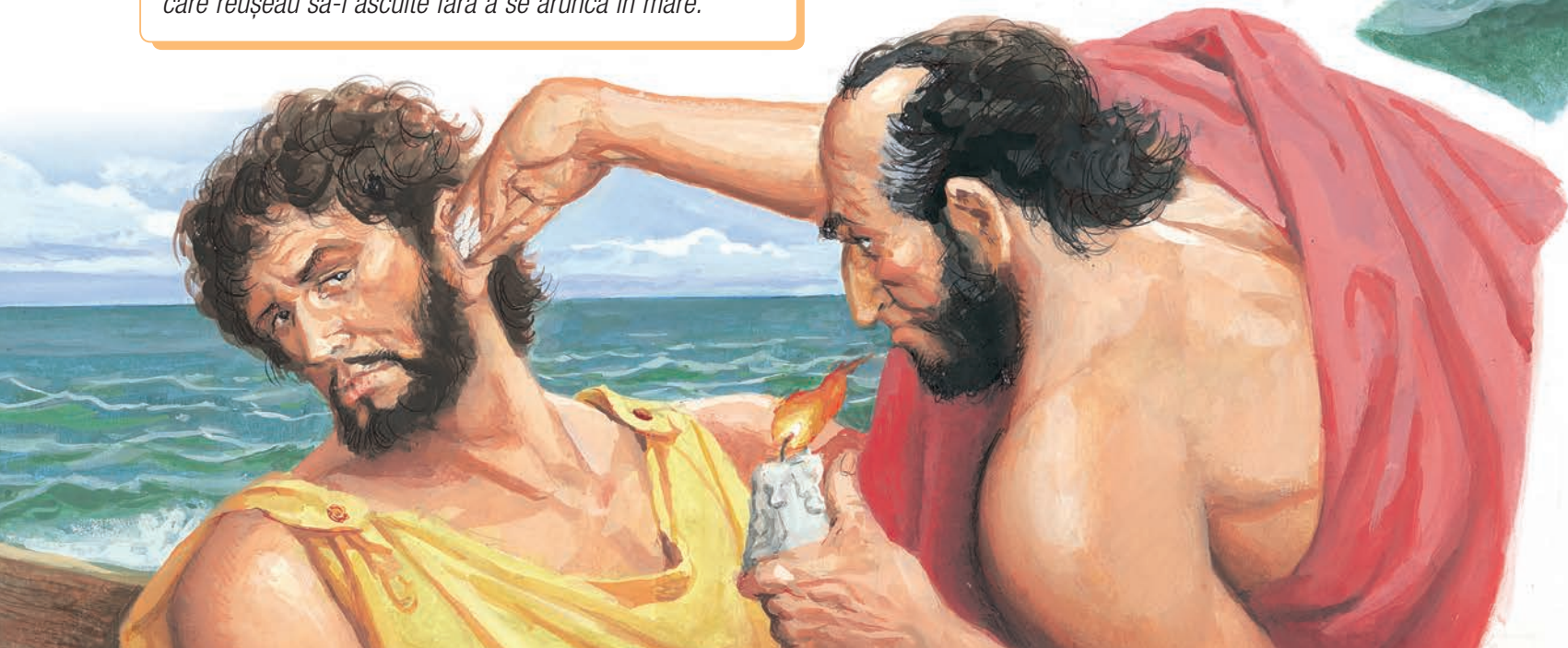
ULISE LE ASTUPĂ MARINARILOR URECHILE CU CEARĂ,
CA SĂ NU AUDĂ CÂNTECUL MELODIOS AL SIRENELOR,
APOI CERE SĂ FIE LEGAT DE CATARGUL CORĂBIEI.
TREC PRIN STRĂMTOAREA STRĂJUITĂ DE SCILA ȘI CARIBDA
ȘI SCAPĂ DE MONSTRUL SCILA CARE-I AȘTEAPTĂ LA TRECERE.

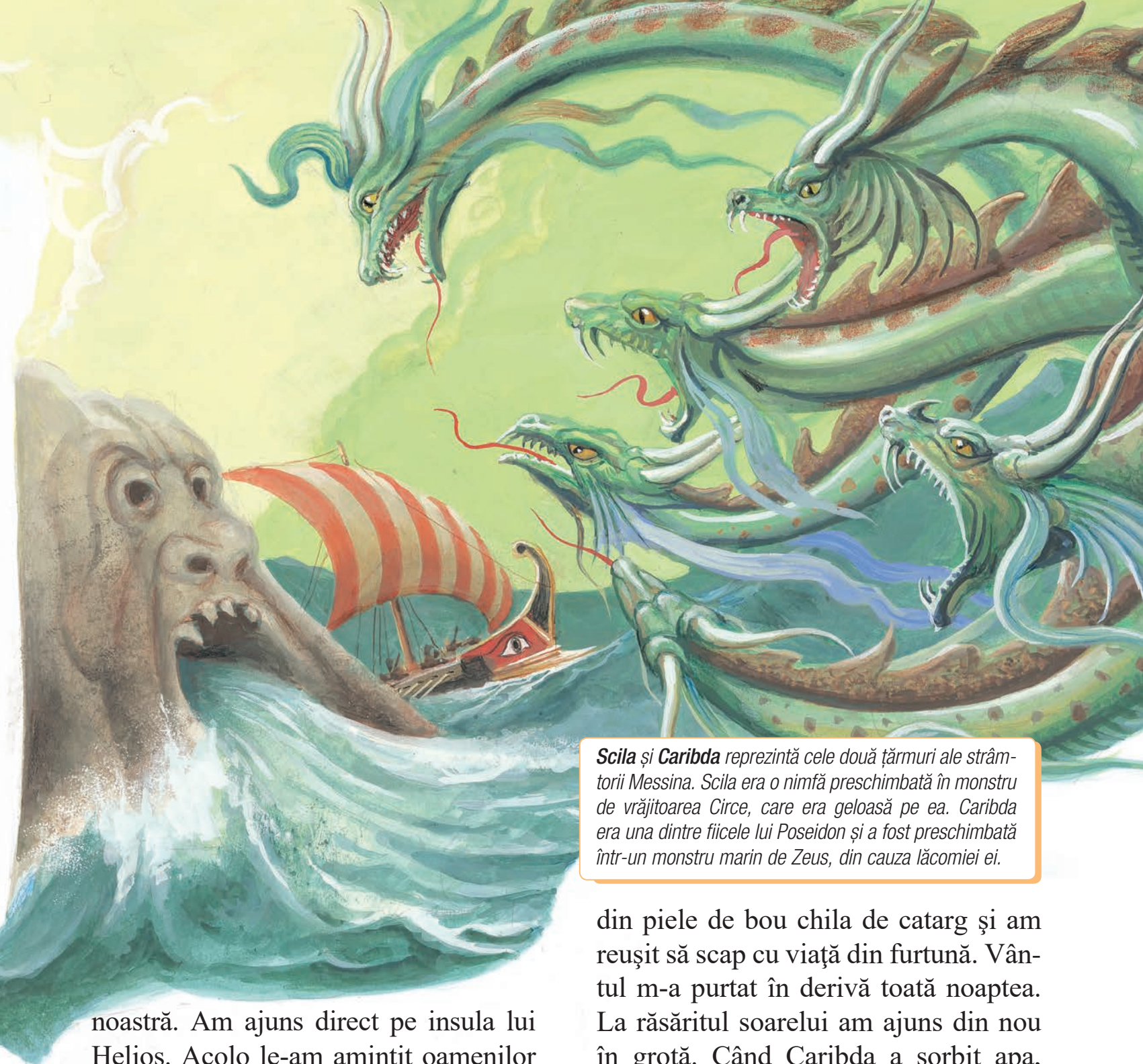
Ajunși aproape de stâncile unde Alocuiau Sirenele, care îi farmecă pe bărbați cu cântecul lor, le-am turnat ceară în urechi marinarilor mei și am pus să fiu legat strâns de catargul corăbiei, așa cum îmi spusese Circe. Am auzit cântecul îmbietor al Sirenelor. Ne-am îndepărtat încet, încet de stâncile lor și astfel am ocolit pericolul. Oamenii mei și-au scos dopurile de ceară și ne-am continuat călătoria. La un moment dat, vâslele marinarilor au

zburat și au căzut în mare. Ne apropiam de Scila și de Caribda. Am pătruns ușor în grotă în care trăiau cumplita Scila, monstrul marin cu douăsprezece picioare și șase gâturi, și Caribda, care înghițea nesătulă apa sărată a mării și apoi o scuipa.

Brusc, și-a făcut apariția Scila, care mi-a devorat șase oameni. Aceasta a fost scena cea mai dureroasă din toată călătoria. Încă mai aud urletele celor ce-mi cereau fierbinte ajutorul. Credeam că ni se împlinise sorocul, dar eu și supraviețuitorii am reușit să trecem prin grotă și apoi marea s-a așternut liniștită înaintea

Sirenele erau creaturi cu voci foarte frumoase. Conform legendei, cântecul lor îi făcea mai înțelepți pe marinarii care reușeau să-l asculte fără a se arunca în mare.

Scila și Caribda reprezintă cele două țărmuri ale strâmtoarei Messina. Scila era o nimfă preschimbată în monstru de vrăjitoarea Circe, care era geloasă pe ea. Caribda era una dintre fiicele lui Poseidon și a fost preschimbată într-un monstru marin de Zeus, din cauza lăcomiei ei.

noastră. Am ajuns direct pe insula lui Helios. Acolo le-am amintit oamenilor mei să nu omoare boii sacri, dar cum ni se terminaseră proviziile, aceștia au hotărât să nu-mi asculte sfaturile.

După ce am părăsit insula, Zeus s-a răzbunat pentru că omorâsem cirezile lui Helios și a abătut asupra noastră un fulger care ne-a făcut praf corabia și a dezlănțuit un uragan. Am legat cu fâșii

din piele de bou chila de catarg și am reușit să scap cu viață din furtună. Vântul m-a purtat în derivă toată noaptea. La răsăritul soarelui am ajuns din nou în grotă. Când Caribda a sorbit apa, m-am prins de singurul copac ce se afla în grotă. După ce a vărsat-o înapoi, i-am dat drumul și am căzut lângă un lemn lung și m-am cățarat pe el. Scila nu m-a văzut, așa că am reușit să mă salvez, deși am rămas singur.”

Ulise pleacă spre Itaca

DUPĂ CE ASCULTĂ POVEȘTILE LUI ULISE, FEACII, ÎMPREUNĂ CU REGELE LOR, ALCINOUS, ÎI PROMIT SĂ-L AJUTE SĂ SE ÎNTOARCĂ ACASĂ. ULISE SE ÎMBARCĂ PLIN DE DARURI ȘI PORNEȘTE SPRE ITACA, DORNIC SĂ-ȘI SALVEZE REGATUL DE PEȚITORI ȘI SĂ O ÎMBRĂȚIȘEZE PE PENELOPA DUPĂ ATÂTA VREME.

După ce Ulise și-a încheiat povestea, Alcinous le-a poruncit supușilor să-l însoțească în Itaca. După banchetul dat în cinstea lui, eroul și-a luat rămas-bun de la regină și i-a mulțumit. Feacii au aranjat darurile și proviziile pe corabie și s-au îmbarcat cu Ulise. Marinari iscusiți, au străbătut apele mării cu dibăcie și au ajuns cu bine la destinație. L-au lăsat pe Ulise pe țărm, împreună cu darurile pe care i le oferiseră, și au pornit din nou la drum.

Când eroul s-a trezit, nu și-a recunoscut ținutul și a început să creadă că feacii l-au părăsit altundeva. Dar, luând chipul unui păstor, Atena s-a apropiat de el ca să-l liniștească. Apoi i-a povestit cele petrecute acasă: pețitorii pusese război pe regatul lui, soția sa, Penelopa, deznădăjduită, îl aștepta să se întoarcă, iar fiul, Telemah, pornise în căutarea lui. Ulise, împreună cu zeița, a făcut un plan de răzbunare împotriva celor care profitaseră de absența lui.

Ulise debarcă în Itaca

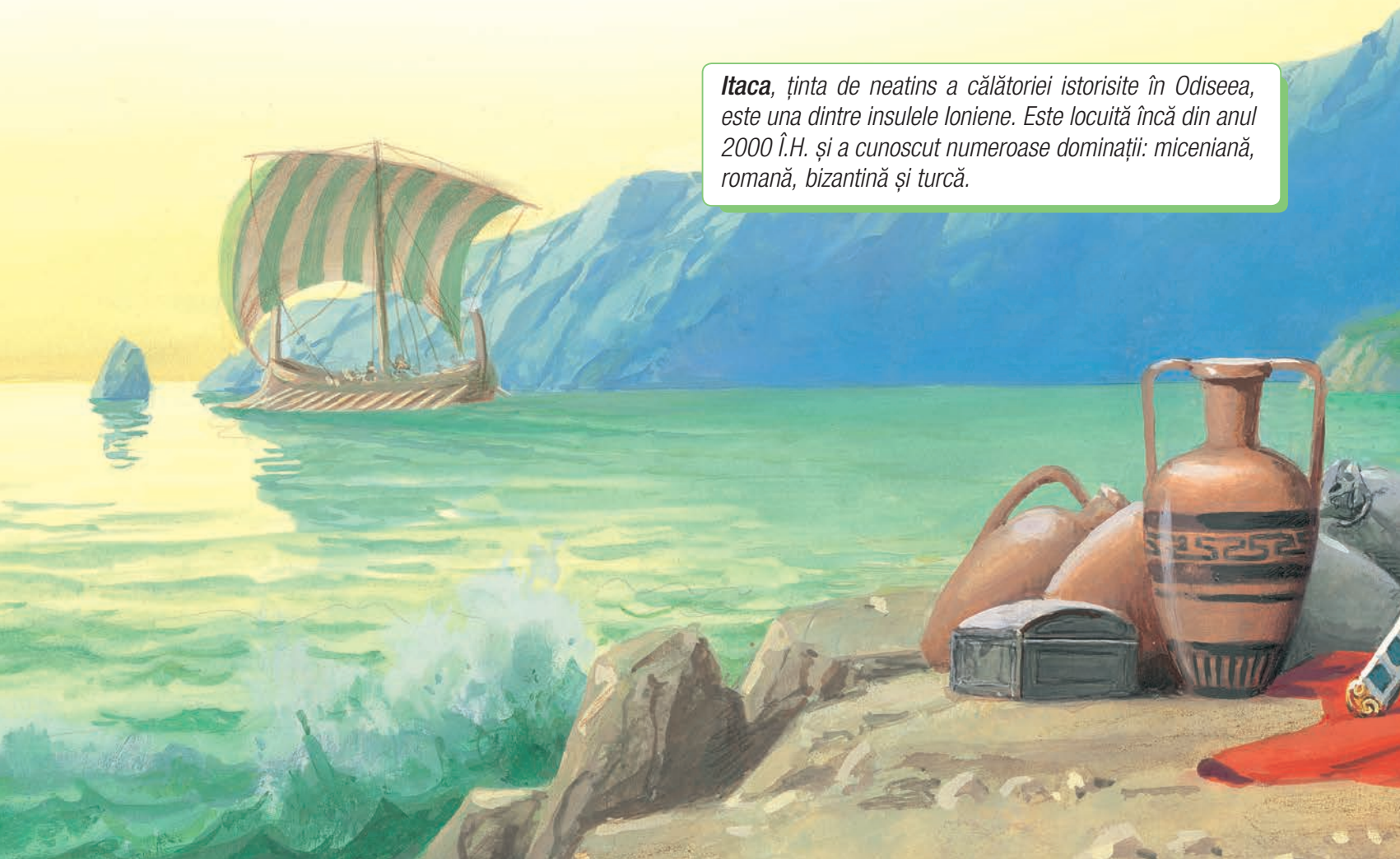
APĂRÂNDU-I LUI ULISE SUB ÎNFĂȚIȘAREA UNUI PĂSTOR, ATENA ÎL ÎNVĂLUIE ÎNTR-UN NOR DE CEAȚĂ: ESTE ÎN ITACA. ÎI EXPLICĂ SITUAȚIA CARE DOMNEȘTE LA PALAT ȘI-L PRESCHIMBĂ ÎNTR-UN BĂTRÂN CERȘETOR, ASTFEL ÎNCÂT NIMENI SĂ NU-L POATĂ RECUNOAȘTE.

Zeița a hotărât să-l transforme pe Ulise într-un bătrân, căci astfel își putea duce la capăt răzbunarea, fără să fie descoperit. Apoi s-a dus să-l caute pe Telemah și i-a spus lui Ulise să se ducă la porcar.

Ulise a ajuns la Eumeos, păzitorul porcilor. Acesta l-a primit, i-a dat de

mâncare și a început să-i povestească despre stăpânul lui, care nu s-a mai întors, despre cât de bun și de priceput era acesta și cât de mult profitaseră pețitorii de absența lui. Apoi a vrut să știe cine era bătrânul și de unde venea. Ulise, nevoit să mintă, a inventat povești despre viața lui și, ca să-i ridice moralul

Itaca, ținta de neatins a călătoriei istorisite în Odiseea, este una dintre insulele Ioniene. Este locuită încă din anul 2000 î.H. și a cunoscut numeroase dominații: miceniană, romană, bizantină și turcă.

porcarului, a spus: „În ținutul tesproților am auzit vești despre Ulise. Regele lor spunea că-l găzduise în drumul lui de întoarcere acasă. A jurat că vasul era la apă și marinarii erau pregătiți să-l însoțească spre casă”. Porcarul a spus: „Nefericitul străin, inima mi-ai înduioșat povestindu-mi necazurile tale, dar de ce mă minți? Mulți cerșetori au adus vești neadevărate numai ca să primească ceva drept răsplată”. Ulise a răspuns: „Să facem o înțelegere: dacă stăpânul tău se va întoarce, îmi vei face daruri, dacă nu se va întoarce, mă vei putea arunca din înaltul unei stânci”.

Telemah se întoarce în Itaca

TELEMAH AJUNGE ÎN ITACA ȘI DE EL SE APROPIE UN ȘOIM CU UN PORUMBEL ÎN GHEARE. ȘOIMUL ESTE UN TRIMIS AL LUI APOLO CA SĂ-L ÎNCURAJEZE PE FIUL LUI ULISE.

Atena s-a dus la Telemah și, în timpul nopții, i-a șoptit: „Întoarce-te acasă și fii atent că pețitorii vor să te omoare. Ei stau la pândă în strâmtoarea dintre Itaca și Same”. Telemah s-a trezit iute din somn și l-a înștiințat pe regele Menelaos, care-l găzduia, de dorința lui de a se întoarce acasă. Menelaos și-a luat rămas-bun de la el cu un banchet îmbelșugat.

Pe țărm s-a apropiat de el un profet pe nume Teoclimenos, care l-a întrebat: „Cine ești?”. Telemah i-a răspuns:

„Sunt din Itaca, tatăl meu este Ulise, dar cred că nu mai este în viață”. Teoclimenos a spus: „Și eu sunt fugăr prin lume, departe de casă, am omorât un bărbat din tabăra mea și acum fug pentru a-mi salva viața.” Telemah i-a spus: „Vino, vei fi primit cu ospitalitate”. Și așa au pornit la drum pe mare.

Între timp, în coliba porcarului, Ulise și Eumeos mâncau de seară, iar regele i-a mulțumit pentru ospitalitate. După o vreme, a ajuns și Telemah la țărm și le-a spus tovarășilor săi: „Duceți corabia

la cetate. Eu voi merge la păstori, pe câmp”. Pe când rostea aceste cuvinte, în dreapta sa a zburat un șoim care ducea în gheare un porumbel. Atunci Teoclimenos i-a spus: „Telemah, acesta este un semn prevestitor: neamul tău va domni pe vecie”. Telemah a răspuns: „Străine, prezicerea ta să se adeverească”, apoi i s-a adresat tovarășului său, Pireos: „Du-l pe oaspetele acesta la tine acasă și găzduiește-l până la întoarcerea mea”. „Se va afla în grija mea, va fi bine primit”, a spus Pireos.

Șoimul este mesagerul zeului Apolo, care îl încurajează și îl susține pe Telemah în bătălia ce-l așteaptă cu peștorii.

Telemah s-a dus la coliba lui Eumeos și porcarul a început să plângă, bucuros că s-a întors. S-au așezat la masă împreună, au mâncat și Telemah l-a întrebat cine era străinul acela. Eumeos i-a răspuns că cerșetorul venea din Creta și pribegise prin multe cetăți, iar acum tânărul prinț trebuia să hotărască dacă îl găzduiește sau nu. Dar Telemah a spus că nu-l putea primi, căci casa lui fusese luată în stăpânire de peștorii. Apoi i-a cerut lui Eumeos să se ducă degrabă la Penelopa și să-i vestească întoarcerea fiului.

